

den Toldlovsdebat, vi i Dag paabegynde her i Tinget, ikke til en Toldlov, men kun til, at vi paa ny komme ind i en aarelang Kampagne mellem Beskyttelse og Frihandel, saa skal den nævnte Vending saa sandelig nok komme til at øve sin Virkning.

Det er mine mere almindelige Betragtninger over den Side af Sagen, som hedder Toldbeskyttelse, det vil sige den Side af Sagen, der vender mod Næringsvejene og mod Spørgsmaalet om, hvor meget den ene Borger skal skatte til den anden. Men de indirekte Skatter have ogsaa en anden Side, nemlig den, der vender mod Statskassen, hvor med andre Ord Spørgsmaalet er, hvor meget Borgerne skulle indbetale til Staten. Jeg vil, naar jeg nu skal tale om Statens Interesse paa dette Omraade, gerne nævne et Par Ord om Forholdet mellem de direkte og de indirekte Skatter her i Landet. Jeg tager to Aar, nemlig 1907—08, idet jeg lægger Budgettet for dette Aar til Grund, og 1887—88, med Hensyn til hvilket jeg følger Statsregnskabet. Der ligger altsaa 20 Aar mellem de to Talrækker, jeg nu vil nævne. I 1887—88 androge de direkte Skatter 9,6 Mill. Kr., paa Budgettet for 1907—08 ere de anslaaede til 13,8 Mill. Kr., men jeg bemærker udtrykkelig, at det ikke er korrekt at anføre de 13,8 Mill. Kr. som det, Statskassen i Virkeligheden har i Udbytte af de direkte Skatter; thi derfra maa drages de $1\frac{1}{2}$ Mill. Kr., som ifølge de direkte Skattelove skulle udbetales til Kommunerne. I Virkeligheden bliver da Udbyttet kun 12,3 Mill. Kr., og Stigningen i de direkte Skatter bliver 2,7 Mill. Kr., eller da vi her have med et Budget at gøre, altsaa med noget omtrentligt, lidt mindre end 3 Mill. Kr.

Se vi nu paa de indirekte Skatter, vare de i 1887—88 34,5 Mill. Kr., de ere paa Budgettet 1907—08 anslaaede til 59,5 Mill. Kr., og de ville rimeligvis indgaa med mindst 5 Mill. Kr. mere. Allerede for indeværende Aar er der Grund til at tro, at de ville gaa 5 Mill. Kr. op over det, der er budgetteret for 1907—08. Hvis ikke alt slaar fejl, vil man i dette Aar komme op paa ca. 64 Mill. Kr. i indirekte Skatter. Det vil sige, at de direkte Skatter i Løbet af 20 Aar ere stegne med ca. 3 Mill. Kr. og de indirekte Skatter med ca. 30 Mill. Kr. Ærede Medlemmer ville indrømme mig, at der er et skrigende Misforhold deri. Der er ingen Stat, som kan grundlægges — endnu i hvert Fald — alene paa direkte Skatter. De allerfleste

Stater maa tage deres væsentligste Indtægter gennem de indirekte Skatter, og saaledes er det ogsaa her i Danmark. Men der er ikke mange Lande, der tage saa stor en Part af samtlige deres Indtægter gennem de indirekte Skatter, som vi nu gøre. I konstitutionelle og lad mig sige demokratiske Lande, hvor den almindelige Befolkning, der betaler den store Del af de indirekte Skatter, er vakt til Bevidsthed om og Kendskab til offentlige Forhold, vil det dog sikkert være nødvendigt at opretholde et vist rimeligt Forhold mellem de forskellige Grupper af Skatter. Medens man nede i Tyskland — i Preussen maa jeg vist hellere sige — regner med 18 Rm. — altsaa 16 Kr. — i indirekte Skatter pr. Individ, ere vi jo, naar disse Skatter her i Landet indbringe ca. 60 Mill. Kr., naaede op til 24 Kr. pr. Individ, hvilket vil sige 50 pCt. mere.

Se, jeg har talt om Beskyttelse. Det er den Side af Sagen, der, som jeg før sagde, vender ud mod Næringsvejene. Men naar Talen nu er om at yde Skat til Staten, saa kan der siges meget godt om de indirekte Skatter: om deres Givtighed, om den lette Maade, hvorpaa de komme ind, og meget andet, men det kan ikke paastaas, at de hvile efter nogen retfærdig og rimelig Maalestok paa de enkelte Borgere. Efter de Beregninger, man har anstillet nede i Tyskland, svares der gennem de indirekte Skatter af Husholdninger, hvis Indtægt er under 800 Rm. 4,43 pCt. af Indtægten, af Husholdninger paa 8—1,200 Rm. 3,6 pCt., af Husholdninger paa 1,200—2,000 Rm. 2,65 pCt., af Husholdninger paa 2,000—4,000 Rm. 1,64 pCt., af Husholdninger paa 4,000—10,000 Rm. 1,52 pCt. og af Husholdninger paa over 10,000 Rm.s Indtægt 1,09 pCt. Dette vil sige, at de fattigste Husholdninger gennem de indirekte Skatter svare en 4 Gange saa høj Procent i Skat som de rigeste. Jeg siger, at dette er efter Beregninger nede i Tyskland. Jeg har ikke tilsvarende her hjemme fra, og jeg vil ikke paastaa, at det forholder sig nøjagtigt paa samme Maade hos os, men Forholdet er sikkert efter vor nuværende Toldlov ikke meget forskelligt derfra. Det vil blive noget bedre efter den Toldlov, der nu foreligger for det høje Ting, thi her er der gjort et alvorligt Forsøg paa at vælte Tolden fra de almindeligste Forbrugsartikler, der særlig benyttes i de fattiges Husholdninger. over paa de Forbrugsartikler, som mere finde Anvendelse i Middelstandens og de velhavendes Huse. Og medens jeg altsaa